

Hjemme dialyse Nunatsinni atorneqarsinnaanersoq misissoqqullugu, tamannalu anguniarlugu Naalakkersuisut kingusinnerpaamik UPA 2016-imut Inatsisartunut innersuussillutik saqqummiussassamik suliaqaqqullugit Inatsisartut aalajangiif-figisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit)

Akissuteqaat

(Peqqissutsimut Naalakkersuq)

Siullermeerinnineq

Inatsisartunut ilaasortaq assut qutsavigaara angerlarsimaffimmi aammik akuluiartittarneq nunatsinni atorneqarsinnaanersoq misissoqqullugu siunnersuutaanut.

Soorlu siunnersuuteqartup allaaserigaa UPA 2014-mi Naalakkersuisut aammik akuluiartittarneq pillugu iliuusissatut pilersaarummik sanaqqullugit siunnersuut suliarineqarpoq. Siunnersuut itigartinneqarpoq, iliuusissamat pilersaarut pisariaqanngitsut nalilerneqarmat peqqinnissaqarfimmit suliaqarfik qanimut malittarineqareermat. Siunnersuut una UPA 2014-mi siunnersuutip ilassutigivaa.

Aammik akuluiaasernerit assigiinngitsut marluupput, nassap ameraasaatigut akuluiaaneq (akuluiaaneq-P), taavalu aakkut akuluiaaneq (akuluiaaneq-H). Nunatsinni tartuluttut 15-16 akuluiaaneq-P atorlugu katsorsarneqartarput 3-llu Danmarkimi akuluiaaneq-H atorlugu katsorsarneqartarlutik.

Akuluiaaneq-P ukiorpassuanngorput Nunatsinnit tiguneqarluni ingerlanneqalermalli taannalu nunatsinni pissutsinut naleqqulluartsuq takuneqarsinnaavoq tassami tartuluttup nammineq angerlarsimaffiani ingerlanneqarsinnaammat Katsorsaaneq taanna Rigshospitalimi suliaritinnikkut aallartinneqartarpoq, sullulinnguamik nassat iluanut ikkusilluni tamatuma kingunitsianngua napparsimasoq nammineq akuluiaaneq-P atorlugu imminut suliarisarnissaminut sungiusarneqalertarpoq. Sungiusarneqareernerup kingorna akuluiaaneq-P najugaqarfimmi ingerlanneqarsinnaalertarpoq. Misissuineq sumiiffimmi nakorsamit suliarineqartarpoq aammalu ukiumut ataasiarluni sisamariarluniluunniit Dronning Ingridip Napparsimavissuani tartut nakorsaannit immikkut ilisimasalimmit sulinerineqartarluni.

Akuluiaaneq H toqqarneqartarpoq akuluiaaneq P atorlugu aak naammaginatumik akuluiarneqarsinnaanngikkaangat. Akuluiaaneq-H ullumikkut nunatsinni neqeroortigineqarsinnaanngilaq. Akuluiaaneq-H atorlugu aak toqqaannartumik akuluiarneqartarpoq sullulinnguakkut taqqat ilaannut atajuartussatut ikkussakkut. Tamanna sapaatip akunneranut 3-riarluni pigajuttarpoq.

Akuluiaaneq-H immikkut ittoq tassaavoq angerlarsimaffimmi Akuluiaaneq-H. Napparsimasullu 3-ut Danmarkimi akuluiaaneq-H atorlugu katsorsarneqartartut angerlarsimaffimmi Akuluiaaneq-H atorlugu suliarineqarneq ajorput kisiannili Frederiksbergip napparsimmaviani

akuluiaasarfimmi suliarineqarlutik. Akuluiaaneq-H nunatsinnut nuuneqassagaluarpas
Dronning Ingridip Napparsimavissuani aammik akuluiaasarfimmi tamanna pissagaluarpas.

Akuluiaaneq-H-p nunatsinnit tiguneqarnissaanut makku pigereerneqartariaqassapput:

1. suliamik ilisimasallit akuluiaaneq-H-mik immikkut ilisimasallit (nakorsaq immikkut ilisimasalik/ peqqissaasut immikkut ilisimasallit) atajuartumik najuuttarnissaat,
2. illuutitigut atortutigullu avatangiisit pigineqarnerat,
3. sulisut katsorsaariaatsimi tassani immikkut ittumi sungiussisimasut sulisarnissaat attatiinnarumallugu napparsimasut amerlassutsimikkut naammattut tunngavigalugit,
4. sulisut aamma atortut atajuartumik nutarsarneqartarnissaat katsorsaanerup qallunaat nunani tamalaani pitsaassuserititaannik malinnaajuarnissaa qulakkeerniarlugu.

Kisitsisitigut naatsorsuinerit takutippaat napparsimasut ikinnerpaamik 8-usariaqartut suliatigut avatangiisit atajuarsinnaasut pilersissagaanni kiisalu aamma aningaasatigut sulisutigullu iluaqutiginnineq sapinngisamik pitsaanerpaaq qularnaassagaanni.

Nakorsamit immikkut ilisimasalimmit ima nalilerneqarpoq akuluiaaneq-H-p maannakkut Dronning Ingridip napparsimmavianit tiguneqarnissaa suliatigut illersorneqarsinnaanngitsaq, napparsimasut 3 innaagallartillugit suliatigut pitsaassuserititaq attanneqarsinnaassanngimmat.

Dronning Ingridip Napparsimavissuani Akuluiaaneq-H-mut qitiusumik pilersitsinissaq pillugu Naalackersuisut suliamut ilisimasallit naliliinerat taamatut suliaqartarneq maannakkut tigoqqunagu isumaqatigaat taamaattorli Peqqissutsimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfik qinnuigissavaat aammik akuluiaasarnermi ineriartorneq ataavartumik malinnaavigeqqullugu.

Angerlarsimaffimmi Akuluiaaneq-H napparsimasumut aammalu avatangiisitigut t annertuumik piumasaqaateqarput. Angerlarsimaffimmi Akuluiaaneq-H pissappat piumasaqaataapput napparsimasooq nammineerluni pisinnaasaqassasooq, nukittussasooq nammineerlunilu Akuluiaaneq-H ingerlassinnaassagaa aammattaarli:

- 1) Angerlarsimaffimmi ini aalajangersimasooq allanngortittariaqassasooq akuluiaanerinnarmut atugassanngorlugu
- 2) 100 %-imik qulakkeerneqassasooq imeq minguitsoq kallerullu innerata qamittuunngilluinnarnissaa
- 3) Atortorissaarutit ajutoornerini atortorissaarnikkut ikiortissaqarsinnaaneq
- 4) Napparsimasup akuerisariaqarppaa navianartoqarsinnaanera soorlu inuunerimik ulorianartorsiulernerim ilisimasallip najuussinnaannginnera.

Siunnersuuteqartup innersuutigaa akuluiaaneq H- atorlugu Kalaallit Nunaanni innuttaasup ataatsip angerlarsimaffimmi ingerlakkaa. Taamatut aaqqiisimaneq pineqartoq immikkut illuinnartuuvoq, Naalackersuisulli isumaqarput angerlarsimaffimmi Akuluiaaneq-H Kalaallit Nunaanni qinigassat ilagisinnaassagaat, tamatumani piumasaqaatit naammassineqarsimappata. Peqqinnissaqarfik taamaalilluni napparsimasunik ataasiakkaanik suleqateqarnissaminut piareersimavoq angerlarsimaffimmi Akuluiaaneq-H atorlugu

periarfissaq napparsimasup suliarineqarsinnaaneranut taamatullu suliarineqarnissamut naleqquttutut nalilerneqarpat aammalu Akuluaaneq-P atorneqarsinnaangippat. Qulaani taaneqartut tunngavigalugit Naalakkersuisut isumaqarput pineqartoq pillugu iliuusissatut pilersaarusiornissaq pisariaqanngitsoq.

Tamannalu tunngavigalugu Naalakkersuisut innersuussutigaat siunnersuut itigartinneqassasoq.